

Ἰππίας ἐλάσσων ἢ περὶ τοῦ ψεύδους, ἀνατρεπτικός τοῦ Πλάτωνος www.physics.ntua.gr/mourmouras/greats/platon/

Εὐδίκος, Σωκράτης, Ἰππίας

[363.a]

{Εὐδίκος} Σὺ δὲ δὴ τί σιγᾶς, ὦ Σώκρατες, Ἰππίου τοσαῦτα ἐπιδειξαμένου, καὶ οὐχὶ ἢ συνεπαινεῖς τῶν εἰρημένων ἢ καὶ ἐλέγχεις, εἴ τί σοι μὴ καλῶς δοκεῖ εἰρηκέναι; ἄλλως τε ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ λελείμεθα, οἱ μάλιστα ἂν ἀντιποιησαίμεθα μετεῖναι ἡμῖν τῆς ἐν φιλοσοφίᾳ διατριβῆς.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν, ὦ Εὐδিকে, ἔστι γε ἃ ἠδέως ἂν πυθοίμην [b] Ἰππίου ὧν νυνδὴ ἔλεγεν περὶ Ὀμήρου. καὶ γὰρ τοῦ σοῦ πατρὸς Ἀπημάντου ἤκουον ὅτι ἡ Ἰλιάς κάλλιον εἶη ποίημα τῷ Ὀμήρῳ ἢ ἡ Ὀδύσσεια, τοσοῦτω δὲ κάλλιον, ὅσῳ ἀμείνων Ἀχιλλεὺς Ὀδυσσέως εἶη· ἐκάτερον γὰρ τούτων τὸ μὲν εἰς Ὀδυσσεά εἶρη πεποιοῦσθαι, τὸ δ' εἰς Ἀχιλλέα. περὶ ἐκείνου οὖν ἠδέως ἂν, εἰ βουλομένῳ ἐστὶν Ἰππία, ἀναπυθοίμην ὅπως αὐτῷ δοκεῖ περὶ τοῖν ἀνδροῖν τούτοιν, πότερον [c] ἀμείνω φησὶν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἡμῖν ἐπιδέδεικται καὶ περὶ ποιητῶν τε ἄλλων καὶ περὶ Ὀμήρου.

{Εὐδίκος} Ἀλλὰ δῆλον ὅτι οὐ φθονήσει Ἰππίας, ἐάν τι αὐτὸν ἐρωτᾶς, ἀποκρίνεσθαι. ἢ γάρ, ὦ Ἰππία, ἐάν τι ἐρωτᾶ σε Σωκράτης, ἀποκρινῆ; ἢ πῶς ποιήσεις;

{Ἰππίας} Καὶ γὰρ ἂν δεινὰ ποιοῖην, ὦ Εὐδিকে, εἰ Ὀλυμπίαζε μὲν εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων πανήγυριν, ὅταν τὰ Ὀλύμπια ᾦ, [d] ἀεὶ ἐπανιών οἴκοθεν ἐξ Ἥλιδος εἰς τὸ ἱερὸν παρέχω ἑμαυτὸν καὶ λέγοντα ὅτι ἂν τις βούληται ὧν ἂν μοι εἰς ἐπίδειξιν παρεσκευασμένον ᾦ, καὶ ἀποκρινόμενον τῷ βουλομένῳ ὅτι ἂν τις ἐρωτᾶ, νῦν δὲ τὴν Σωκράτους ἐρώτησιν φύγοιμι.

[364.a]

{Σωκράτης} Μακάριόν γε, ὦ Ἰππία, πάθος πέπονθας, εἰ ἐκάστης Ὀλυμπιάδος οὕτως εὐελπὶς ὧν περὶ τῆς ψυχῆς εἰς σοφίαν ἀφικνῆ εἰς τὸ ἱερὸν· καὶ θαυμάσοιμ' ἂν εἴ τις τῶν περὶ τὸ σῶμα ἀθλητῶν οὕτως ἀφόβως τε καὶ πιστευτικῶς ἔχων τῷ σώματι ἔρχεται αὐτόσε ἀγωνιούμενος, ὥσπερ σὺ φῆς τῆς διανοίας.

{Ἰππίας} Εἰκότως, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ τοῦτο πέπονθα· ἐξ οὗ γὰρ ἦργμαι Ὀλυμπίασιν ἀγωνίζεσθαι, οὐδενὶ πώποτε κρείττονι εἰς οὐδὲν ἑμαυτοῦ ἐνέτυχον.[b]

{Σωκράτης} Καλόν γε λέγεις, ὦ Ἰππία, καὶ τῆς Ἡλείων πόλει τῆς σοφίας ἀνάθημα τὴν δόξαν εἶναι τὴν σὴν καὶ τοῖς γονεῦσι τοῖς σοῖς. ἀτὰρ τί δὴ λέγεις ἡμῖν περὶ τοῦ Ἀχιλλέως τε καὶ τοῦ Ὀδυσσέως; πότερον ἀμείνω καὶ κατὰ τί φῆς εἶναι; ἠνίκα μὲν γὰρ πολλοὶ ἔνδον ἦμεν καὶ σὺ τὴν ἐπίδειξιν ἐποιοῦ, ἀπελείφθην σου τῶν λεγομένων – ὥκνουν γὰρ ἐπανερέσθαι, διότι ὄχλος τε πολὺς ἔνδον ᾦν, καὶ μὴ σοι ἐμποδῶν εἶην ἐρωτῶν τῆς ἐπίδειξης – νυνὶ δὲ ἐπειδὴ ἐλάττους τέ ἐσμεν καὶ Εὐδίκος ὅδε κελεύει ἐρέσθαι, εἰπέ τε καὶ [c] δίδαξον ἡμᾶς σαφῶς, τί ἔλεγες περὶ τούτοιν τοῖν ἀνδροῖν; πῶς διέκρινες αὐτούς;

{Ἰππίας} Ἄλλ' ἐγὼ σοι, ὦ Σώκρατες, ἐθέλω ἔτι σαφέστερον ἢ τότε διελθεῖν ἃ λέγω καὶ περὶ τούτων καὶ ἄλλων. φημί γὰρ Ὅμηρον πεποικέναι ἄριστον μὲν ἄνδρα Ἀχιλλέα τῶν εἰς Τροίαν ἀφικομένων, σοφώτατον δὲ Νέστορα, πολυτροπώτατον δὲ Ὀδυσσεά.

{Σωκράτης} Βαβαῖ, ὦ Ἰππία· ἄρ' ἂν τί μοι χαρίσαιο τοιόνδε, μή μου καταγεῶν, ἐὰν μόγις μανθάνω τὰ λεγόμενα καὶ [d] πολλάκις ἀνερωτῶ; ἀλλά μοι πειρῶ πρῶως τε καὶ εὐκόλως ἀποκρίνεσθαι.

{Ἰππίας} Αἰσχρὸν γὰρ ἂν εἶη, ὦ Σώκρατες, εἰ ἄλλους μὲν αὐτὰ ταῦτα παιδεύω καὶ ἀξιῶ διὰ ταῦτα χρήματα λαμβάνειν, αὐτὸς δὲ ὑπὸ σοῦ ἐρωτώμενος μὴ συγγνώμην τ' ἔχοιμι καὶ πρῶως ἀποκρινοίμην.

{Σωκράτης} Πάνυ καλῶς λέγεις. ἐγὼ γάρ τοι, ἡνίκα μὲν ἄριστον τὸν Ἀχιλλέα ἔφησθα πεποικῆσθαι, ἐδόκουν σοι μανθάνειν [e] ὅτι ἔλεγες, καὶ ἡνίκα τὸν Νέστορα σοφώτατον· ἐπειδὴ δὲ τὸν Ὀδυσσεά εἶπες ὅτι πεποικῶς εἶη ὁ ποιητὴς πολυτροπώτατον, τοῦτο δ', ὡς γε πρὸς σὲ ἀληθῆ εἰρησθαι, παντάπασιν οὐκ οἶδ' ὅτι λέγεις. καί μοι εἰπέ, ἂν τι ἐνθένδε μᾶλλον μάθω· ὁ Ἀχιλλεὺς οὐ πολύτροπος τῷ Ὀμήρῳ πεποιήται;

{Ἰππίας} Ἦκιστά γε, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἀπλούστατος καὶ ἀληθέστατος, ἐπεὶ καὶ ἐν Λιταῖς, ἡνίκα πρὸς ἀλλήλους ποιεῖ αὐτοὺς διαλεγομένους, λέγει αὐτῷ ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν Ὀδυσσεά – [365.a]

Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν,
ὥσπερ δὴ κρανέω τε καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω·
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Αἴδαο πύλησιν, [b]

ὅς χ' ἔτερον μὲν κεύθη ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἶπη.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται.

ἐν τούτοις δηλοῖ τοῖς ἔπεσιν τὸν τρόπον ἑκατέρου τοῦ ἀνδρός, ὡς ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς εἶη ἀληθῆς τε καὶ ἀπλοῦς, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς πολύτροπος τε καὶ ψευδῆς· ποιεῖ γὰρ τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸν Ὀδυσσεά λέγοντα ταῦτα τὰ ἔπη.

{Σωκράτης} Νῦν ἤδη, ὦ Ἰππία, κινδυνεύω μανθάνειν ὃ λέγεις· τὸν πολύτροπον ψευδῆ λέγεις, ὡς γε φαίνεται. [c]

{Ἰππίας} Μάλιστα, ὦ Σώκρατες· τοιοῦτον γὰρ πεποίηκεν τὸν Ὀδυσσεά Ὅμηρος πολλαχοῦ καὶ ἐν Ἰλιάδι καὶ ἐν Ὀδυσσειᾷ.

{Σωκράτης} Ἐδόκει ἄρα, ὡς ἔοικεν, Ὀμήρῳ ἕτερος μὲν εἶναι ἀνὴρ ἀληθῆς, ἕτερος δὲ ψευδῆς, ἀλλ' οὐχ ὁ αὐτός.

{Ἰππίας} Πῶς γὰρ οὐ μέλλει, ὦ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Ἦ καὶ σοὶ δοκεῖ αὐτῷ, ὦ Ἰππία;

{Ἰππίας} Πάντων μάλιστα· καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἶη εἰ μή.

{Σωκράτης} Τὸν μὲν Ὅμηρον τοίνυν ἐάσωμεν, ἐπειδὴ καὶ [d] ἀδύνατον ἐπανερέσθαι τί ποτε νοῶν ταῦτα ἐποίησεν τὰ ἔπη· σὺ δ' ἐπειδὴ φαίνη ἀναδεχόμενος τὴν αἰτίαν, καὶ σοὶ συνδοκεῖ ταῦτα ἄπερ φῆς Ὅμηρον λέγειν, ἀπόκρινα κοινῇ ὑπὲρ Ὀμήρου τε καὶ σαυτοῦ.

{Ἰππίας} Ἔσται ταῦτα· ἀλλ' ἐρώτα ἔμβραχυ ὅτι βούλει.

{Σωκράτης} Τοὺς ψευδεῖς λέγεις οἷον ἀδυνάτους τι ποιεῖν, ὥσπερ τοὺς κάμνοντας, ἢ δυνατοὺς τι ποιεῖν;

{Ἰππίας} Δυνατοὺς ἔγωγε καὶ μάλα σφόδρα ἄλλα τε πολλὰ καὶ ἐξαπατᾶν ἀνθρώπους. [e]

{Σωκράτης} Δυνατοὶ μὲν δὴ, ὡς ἔοικεν, εἰσὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον καὶ πολύτροποι· ἦ γάρ;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Πολύτροποι δ' εἰσὶ καὶ ἀπατεῶνες ὑπὸ ἠλιθιότητος καὶ ἀφροσύνης, ἢ ὑπὸ πανουργίας καὶ φρονήσεώς τινος;

{Ἰππίας} Ὑπὸ πανουργίας πάντων μάλιστα καὶ φρονήσεως.

{Σωκράτης} Φρόνιμοι μὲν ἄρα εἰσὶν, ὡς ἔοικεν.

{Ἰππίας} Ναὶ μὰ Δία, λίαν γε.

{Σωκράτης} Φρόνιμοι δὲ ὄντες οὐκ ἐπίστανται ὅτι ποιοῦσιν, ἢ ἐπίστανται;

{Ἰππίας} Καὶ μάλα σφόδρα ἐπίστανται· διὰ ταῦτα καὶ κακουργοῦσιν.

{Σωκράτης} Ἐπιστάμενοι δὲ ταῦτα ἃ ἐπίστανται πότερον ἀμαθεῖς εἰσὶν ἢ σοφοί;

{Ἰππίας} Σοφοὶ μὲν οὖν αὐτὰ γε ταῦτα, [366.a] ἐξαπατᾶν.

{Σωκράτης} Ἔχε δὴ· ἀναμνησθῶμεν τί ἐστὶν ὃ λέγεις. τοὺς ψευδεῖς φῆς εἶναι δυνατοὺς καὶ φρονίμους καὶ ἐπιστήμονας καὶ σοφοὺς εἰς ἅπερ ψευδεῖς;

{Ἰππίας} Φημί γὰρ οὖν.

{Σωκράτης} Ἄλλους δὲ τοὺς ἀληθεῖς τε καὶ ψευδεῖς, καὶ ἐναντιωτάτους ἀλλήλοις;

{Ἰππίας} Λέγω ταῦτα.

{Σωκράτης} Φέρε δὴ· τῶν μὲν δυνατῶν τινες καὶ σοφῶν, ὡς ἔοικεν, εἰσὶν οἱ ψευδεῖς κατὰ τὸν σὸν λόγον.

{Ἰππίας} Μάλιστα γε.

{Σωκράτης} Ὅταν δὲ [b] λέγῃς δυνατοὺς καὶ σοφοὺς εἶναι τοὺς ψευδεῖς εἰς αὐτὰ ταῦτα, πότερον λέγεις δυνατοὺς εἶναι ψεύδεσθαι ἢ βούλωνται, ἢ ἀδυνάτους εἰς ταῦτα ἅπερ ψεύδονται;

{Ἰππίας} Δυνατοὺς ἔγωγε.

{Σωκράτης} Ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἄρα εἰρησθαι, οἱ ψευδεῖς εἰσὶν οἱ σοφοὶ τε καὶ δυνατοὶ ψεύδεσθαι.

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Ἀδύνατος ἄρα ψεύδεσθαι ἀνὴρ καὶ ἀμαθὴς οὐκ ἂν εἶη ψευδής.

{Ἰππίας} Ἔχει οὕτως.

{Σωκράτης} Δυνατὸς δέ γ' ἐστὶν ἕκαστος ἄρα, ὃς ἂν ποιῇ τότε ὃ ἂν βούληται, ὅταν βούληται· [c] οὐχ ὑπὸ νόσου λέγω ἐξειργόμενον οὐδὲ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ ὥσπερ σὺ δυνατὸς εἶ γράψαι τοῦμὸν ὄνομα ὅταν βούλη, οὕτω λέγω· ἢ οὐχ, ὃς ἂν οὕτως ἔχη, καλεῖς σὺ δυνατόν;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Λέγε δὴ μοι, ὦ Ἰππία, οὐ σὺ μέντοι ἔμπειρος εἶ λογισμῶν καὶ λογιστικῆς;

{Ἰππίας} Πάντων μάλιστα, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν εἰ καὶ τίς σε ἔροιτο τὰ τρις ἑπτακόσια ὀπόσος ἐστὶν ἀριθμὸς, εἰ βούλοιο, πάντων τάχιστα καὶ [d] μάλιστ' ἂν εἴποις τάληθῆ περὶ τούτου;

{Ἰππίας} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} ἼΑρα ὅτι δυνατώτατός τε εἶ καὶ σοφώτατος κατὰ ταῦτα;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Πότερον οὖν σοφώτατός τε εἶ καὶ δυνατώτατος μόνον, ἢ καὶ ἄριστος ταῦτα ἄπερ δυνατώτατός τε καὶ σοφώτατος, τὰ λογιστικά;

{Ἰππίας} Καὶ ἄριστος δήπου, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Τὰ μὲν δὴ ἀληθῆ σὺ ἂν δυνατώτατα εἴποις [e] περὶ τούτων· ἢ γάρ;

{Ἰππίας} Οἶμαι ἔγωγε.

{Σωκράτης} Τί δὲ τὰ ψευδῆ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων; καὶ μοι, ὥσπερ τὰ πρότερα, γενναίως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀπόκριναι, ὦ Ἰππία· εἴ τίς σε ἔροιτο τὰ τρις ἑπτακόσια πόσα ἐστί, πότερον σὺ ἂν μάλιστα ψεύδοιο καὶ ἀεὶ κατὰ ταῦτα ψευδῆ λέγοις περὶ τούτων, βουλόμενος ψεύδεσθαι καὶ μηδέποτε ἀληθῆ ἀποκρίνεσθαι, ἢ ὁ [367.a] ἀμαθῆς εἰς λογισμοὺς δύναιτ' ἂν σοῦ μᾶλλον ψεύδεσθαι βουλομένου; ἢ ὁ μὲν ἀμαθῆς πολλάκις ἂν βουλόμενος ψευδῆ λέγειν τάληθῆ ἂν εἴποι ἄκων, εἰ τύχοι, διὰ τὸ μὴ εἰδέναί, σὺ δὲ ὁ σοφός, εἴπερ βούλοιο ψεύδεσθαι, ἀεὶ ἂν κατὰ τὰ αὐτὰ ψεύδοιο;

{Ἰππίας} Ναί, οὕτως ἔχει ὡς σὺ λέγεις.

{Σωκράτης} Ὁ ψευδῆς οὖν πότερον περὶ μὲν τᾶλλα ψευδῆς ἐστίν, οὐ μέντοι περὶ ἀριθμὸν, οὐδὲ ἀριθμῶν ἂν ψεύσαιτο;

{Ἰππίας} Καὶ ναὶ μὰ Δία περὶ ἀριθμὸν.

{Σωκράτης} Θῶμεν ἄρα καὶ τοῦτο, ὦ Ἰππία, περὶ λογισμὸν τε καὶ ἀριθμὸν εἶναι τινα [b] ἄνθρωπον ψευδῆ;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Τίς οὖν ἂν εἴη οὗτος; οὐχὶ δεῖ ὑπάρχειν αὐτῷ, εἴπερ μέλλει ψευδῆς ἔσεσθαι, ὡς σὺ ἄρτι ὠμολόγεις, δυνατόν εἶναι ψεύδεσθαι; ὁ γὰρ ἀδύνατος ψεύδεσθαι, εἰ μένησαι, ὑπὸ σοῦ ἐλέγετο ὅτι οὐκ ἂν ποτε ψευδῆς γένοιτο.

{Ἰππίας} Ἀλλὰ μένημαι καὶ ἐλέχθη οὕτως.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἄρτι ἐφάνης σὺ δυνατώτατος ὢν ψεύδεσθαι περὶ λογισμῶν;

{Ἰππίας} Ναί, ἐλέχθη γέ τοι καὶ τοῦτο. [c]

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν καὶ δυνατώτατος εἶ ἀληθῆ λέγειν περὶ λογισμῶν;

{Ἰππίας} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς ψευδῆ καὶ ἀληθῆ λέγειν περὶ λογισμῶν δυνατώτατος· οὗτος δ' ἐστὶν ὁ ἀγαθὸς περὶ τούτων, ὁ λογιστικός.

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Τίς οὖν ψευδῆς περὶ λογισμῶν γίγνεται, ὦ Ἰππία, ἄλλος ἢ ὁ ἀγαθός; ὁ αὐτὸς γὰρ καὶ δυνατός· οὗτος δὲ καὶ ἀληθής.

{Ἰππίας} Φαίνεται.

{Σωκράτης} Ὅρας οὖν ὅτι ὁ αὐτὸς ψευδῆς τε καὶ ἀληθῆς περὶ τούτων, καὶ οὐδὲν ἀμείνων ὁ ἀληθῆς τοῦ ψευδοῦς; [d] ὁ αὐτὸς γὰρ δήπου ἐστὶ καὶ οὐκ ἐναντιώτατα ἔχει, ὥσπερ σὺ ᾧου ἄρτι.

{Ἰππίας} Οὐ φαίνεται ἐνταῦθά γε.

{Σωκράτης} Βούλει οὖν σκεψώμεθα καὶ ἄλλοι;

{Ἰππίας} Εἰ [ἄλλως] γε σὺ βούλει.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ γεωμετρίας ἔμπειρος εἶ;

{Ἰππίας} Ἔγωγε.

{Σωκράτης} Τί οὖν; οὐ καὶ ἐν γεωμετρίᾳ οὕτως ἔχει· ὁ αὐτὸς δυνατώτατος ψεύδεσθαι καὶ ἀληθῆ λέγειν περὶ τῶν διαγραμμάτων, ὁ γεωμετρικός;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Περὶ ταῦτα οὖν [e] ἀγαθὸς ἄλλος τις ἢ οὗτος;

{Ἰππίας} Οὐκ ἄλλος.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὁ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς γεωμέτρης δυνατώτατός γε ἀμφοτέρω; καὶ εἴπερ τις ἄλλος ψευδῆς περὶ διαγράμματα, οὗτος ἂν εἴη, ὁ ἀγαθός; οὗτος γὰρ δυνατός, ὁ δὲ κακὸς ἀδύνατος ἦν ψεύδεσθαι· ὥστε οὐκ ἂν γένοιτο ψευδῆς ὁ μὴ δυνάμενος ψεύδεσθαι, ὡς ὠμολόγηται.

{Ἰππίας} Ἔστι ταῦτα.

{Σωκράτης} Ἔτι τοίνυν καὶ τὸν τρίτον ἐπισκεψώμεθα, τὸν ἀστρονόμον, ἧς αὖ σὺ τέχνης ἔτι μᾶλλον ἐπιστήμων οἶε [368.a] εἶναι ἢ τῶν ἔμπροσθεν. ἦ γάρ, ὦ Ἰππία;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ταῦτά ταῦτά ἐστιν;

{Ἰππίας} Εἰκός γε, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ἄρα εἶπερ τις καὶ ἄλλος ψευδῆς, ὁ ἀγαθὸς ἀστρονόμος ψευδῆς ἔσται, ὁ δυνατὸς ψεῦδεσθαι. οὐ γὰρ ὁ γε ἀδύνατος· ἀμαθῆς γάρ.

{Ἰππίας} Φαίνεται οὕτως.

{Σωκράτης} Ὁ αὐτὸς ἄρα καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ἀληθῆς τε καὶ ψευδῆς ἔσται.

{Ἰππίας} Ὡς οἶκεν.

{Σωκράτης} Ὡς δὴ, ὦ Ἰππία, ἀνέδην οὕτως ἐπίσκεψαι κατὰ [b] πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, εἴ που ἔστιν ἄλλως ἔχον ἢ οὕτως. πάντως δὲ πλείστας τέχνας πάντων σοφώτατος εἶ ἄνθρώπων, ὡς ἐγὼ ποτέ σου ἤκουον μεγαλαυχουμένου, πολλὴν σοφίαν καὶ ζηλωτὴν σαυτοῦ διεξιόντος ἐν ἀγορᾷ ἐπὶ ταῖς τραπέζαις. ἔφησθα δὲ ἀφικέσθαι ποτέ εἰς Ὀλυμπίαν ἃ εἶχες περὶ τὸ σῶμα ἅπαντα σαυτοῦ ἔργα ἔχων· πρῶτον μὲν δακτύλιον – ἐντεῦθεν γὰρ ἤρχου – ὃν εἶχες σαυτοῦ ἔχειν [c] ἔργον, ὡς ἐπιστάμενος δακτυλίους γλύφειν, καὶ ἄλλην σφραγίδα σὸν ἔργον, καὶ στλεγγίδα καὶ λήκυθον ἃ αὐτὸς ἠργάσω· ἔπειτα ὑποδήματα ἃ εἶχες ἔφησθα αὐτὸς σκυτοτομήσαι, καὶ τὸ ἱμάτιον ὑφῆναι καὶ τὸν χιτωνίσκον· καὶ ὁ γε πᾶσιν ἔδοξεν ἀτοπώτατον καὶ σοφίας πλείστης ἐπίδειγμα, ἐπειδὴ τὴν ζώνην ἔφησθα τοῦ χιτωνίσκου, ἣν εἶχες, εἶναι μὲν οἷαι αἱ Περσικαὶ τῶν πολυτελῶν, ταύτην δὲ αὐτὸς πλέξει· πρὸς δὲ τούτοις ποιήματα ἔχων ἐλθεῖν, καὶ ἔπη καὶ τραγωδίας [d] καὶ διθυράμβους, καὶ καταλογάδην πολλοὺς λόγους καὶ παντοδαποὺς συγκειμένους· καὶ περὶ τῶν τεχνῶν δὴ ὧν ἄρτι ἐγὼ ἔλεγον ἐπιστήμων ἀφικέσθαι διαφερόντως τῶν ἄλλων, καὶ περὶ ῥυθμῶν καὶ ἀρμονιῶν καὶ γραμμάτων ὀρθότητος, καὶ ἄλλα ἔτι πρὸς τούτοις πάνυ πολλὰ, ὡς ἐγὼ δοκῶ μνημονεύειν· καίτοι τό γε μνημονικὸν ἐπελαθόμην σου, ὡς οἶκε, τέχνημα, ἐν ᾧ σὺ οἶει λαμπρότατος εἶναι· οἷμαι δὲ καὶ [e] ἄλλα πάμπολλα ἐπιλελῆσθαι. ἀλλ' ὅπερ ἐγὼ λέγω, καὶ εἰς τὰς σαυτοῦ τέχνας βλέψας – ἱκαναὶ δέ – καὶ εἰς τὰς τῶν ἄλλων εἰπέ μοι, ἐάν που εὐρῆς ἐκ τῶν ὠμολογημένων ἐμοί τε καὶ σοί, ὅπου ἔστιν ὁ μὲν ἀληθῆς, ὁ δὲ ψευδῆς, χωρὶς καὶ οὐχ ὁ αὐτός; ἐν ἧτινι βούλει σοφία τοῦτο σκέψαι ἢ πανουργία [369.a] ἢ ὅτιοῦν χαίρεις ὀνομάζων· ἀλλ' οὐχ εὐρήσεις, ὦ ἑταῖρε – οὐ γὰρ ἔστιν – ἐπεὶ σὺ εἰπέ.

{Ἰππίας} Ἄλλ' οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτως.

{Σωκράτης} Οὐδέ γε ἔξεις, ὡς ἐγὼ οἶμαι· εἰ δ' ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, μέμνησαι ὃ ἡμῖν συμβαίνει ἐκ τοῦ λόγου, ὦ Ἰππία.

{Ἰππίας} Οὐ πάνυ τι ἐννοῶ, ὦ Σώκρατες, ὃ λέγεις.

{Σωκράτης} Νυνὶ γὰρ ἴσως οὐ χρῆ τῷ μνημονικῷ τεχνήματι – δῆλον γὰρ ὅτι οὐκ οἶει δεῖν – ἀλλὰ ἐγὼ σε ὑπομήσω. οἶσθα ὅτι τὸν μὲν Ἀχιλλεῖα ἔφησθα ἀληθῆ εἶναι, τὸν δὲ Ὀδυσσεῖα [b] ψευδῆ καὶ πολύτροπον;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Νῦν οὖν αἰσθάνη ὅτι ἀναπέφανται ὁ αὐτὸς ὧν ψευδῆς τε καὶ ἀληθῆς, ὥστε εἰ ψευδῆς ὁ Ὀδυσσεὺς ἦν, καὶ ἀληθῆς γίγνεται, καὶ εἰ ἀληθῆς ὁ Ἀχιλλεὺς, καὶ ψευδῆς, καὶ οὐ διάφοροι ἀλλήλων οἱ ἄνδρες οὐδ' ἐναντίοι, ἀλλ' ὅμοιοι; ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθη ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἶπη, [b] ὀλίγον ὕστερον λέγει ὡς οὐτ' ἂν ἀναπεισθεῖν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῖος τε καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος οὔτε μένοι τὸ παράπαν ἐν τῇ Τροίᾳ, ἀλλ' –

αὔριον ἰρὰ Διὶ ῥέξας, φησί, καὶ πᾶσι θεοῖσιν,

νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἄλαδε προερεύσσω,
 ὄψεαι, αἶ κ' ἐθέλησθα καὶ αἶ κέν τοι τὰ μεμήγη,
 ἦρι μάλ' Ἐλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας [c]
 νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας·
 εἰ δέ κεν εὐπλοῖην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
 ἦματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἰκοίμην.

ἔτι δὲ πρότερον τούτων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα λοιδορούμενος εἶπεν –
 νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπεὶ ἦ πολὺ λωϊόν ἐστιν [d]
 οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδέ σ' οἴω
 ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.

{Ἰππίας} Ἔστω Σώκρατες, αἰεὶ σύ τινος τοιούτους πλέκεις λόγους, καὶ ἀπολαμβάνων ὃ ἂν ἦ
 δυσχερέστατον τοῦ λόγου, τούτου [c] ἔχη κατὰ σμικρὸν ἐφαπτόμενος, καὶ οὐχ ὅλῳ ἀγωνίζῃ τῷ
 πράγματι περὶ ὅτου ἂν ὁ λόγος ἦ· ἐπεὶ καὶ νῦν, ἐὰν βούλη, ἐπὶ πολλῶν τεκμηρίων ἀποδείξω σοὶ
 ἰκανῶ λόγῳ Ὅμηρον Ἀχιλλέα πεποικέναι ἀμείνω Ὀδυσσέως καὶ ἀψευδῆ, τὸν δὲ δολερὸν τε καὶ
 πολλὰ ψευδόμενον καὶ χεῖρω Ἀχιλλέως. εἰ δὲ βούλει, σὺ αὖ ἀντιπαράβαλλε λόγον παρὰ λόγον, ὡς ὁ
 ἕτερος ἀμείνων ἐστί· καὶ μᾶλλον εἴσονται οὗτοι ὀπότερος ἀμείνων λέγει.

{Σωκράτης} Ἔστω Ἰππία, ἐγὼ τοι οὐκ ἀμφισβητῶ μὴ οὐχὶ σὲ εἶναι σοφώτερον ἢ ἐμέ· ἀλλ' αἰεὶ εἴωθα,
 ἐπειδάν τις λέγῃ τι, προσέχειν τὸν νοῦν, ἄλλως τε καὶ ἐπειδάν μοι δοκῇ σοφὸς εἶναι ὁ λέγων, καὶ
 ἐπιθυμῶν μαθεῖν ὅτι λέγει διαπυθάνομαι καὶ ἐπανασκοπῶ καὶ συμβιβάζω τὰ λεγόμενα, ἵνα μάθω·
 ἐὰν δὲ φαῦλος δοκῇ μοι εἶναι ὁ λέγων, οὔτε ἐπανερωτῶ οὔτε μοι μέλει ὧν λέγει. καὶ γνώση τούτῳ
 οὐς ἂν ἐγὼ ἠγῶμαι σοφοὺς εἶναι· εὐρήσεις γάρ με λυπαρῆ ὄντα περὶ τὰ λεγόμενα [e] ὑπὸ τούτου
 καὶ πυθνόμενον παρ' αὐτοῦ, ἵνα μαθῶν τι ὠφελθῶ. ἐπεὶ καὶ νῦν ἐννεόηκα σοῦ λέγοντος, ὅτι ἐν
 τοῖς ἔπεσιν οἷς σὺ ἄρτι ἔλεγες, ἐνδεικνύμενος τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸν Ὀδυσσέα λέγειν ὡς ἀλαζόνα
 ὄντα, ἄτοπόν μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ σὺ ἀληθῆ λέγεις, ὅτι ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς οὐδαμοῦ [370.a] φαίνεται
 ψευδόμενος, ὁ πολύτροπος, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς πολύτροπός τις φαίνεται κατὰ τὸν σὸν λόγον· ψευδεται
 γοῦν. προειπὼν γὰρ ταῦτα τὰ ἔπη, ἅπερ καὶ σὺ εἶπες ἄρτι –

ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Αἶδαο πύλησιν,
 ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθη ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἶπη, [b]

ὀλίγον ὕστερον λέγει ὡς οὗτ' ἂν ἀναπεισθεῖν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως τε καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος οὔτε
 μένοι τὸ παράπαν ἐν τῇ Τροίᾳ, ἀλλ' –

αὔριον ἱρὰ Διὶ ρέξας, φησί, καὶ πᾶσι θεοῖσιν,
 νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἄλαδε προερεύσσω,
 ὄψεαι, αἶ κ' ἐθέλησθα καὶ αἶ κέν τοι τὰ μεμήγη,
 ἦρι μάλ' Ἐλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας [c]
 νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας·
 εἰ δέ κεν εὐπλοῖην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
 ἦματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἰκοίμην.

ἔτι δὲ πρότερον τούτων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα λοιδορούμενος εἶπεν –
 νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπεὶ ἦ πολὺ λωϊόν ἐστιν [d]
 οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδέ σ' οἴω
 ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.

ταῦτα εἰπὼν τοτὲ μὲν ἐναντίον τῆς στρατιᾶς ἀπάσης, τοτὲ δὲ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ ἐταίρους, οὐδαμοῦ

φαίνεται οὔτε παρασκευασάμενος οὔτ' ἐπιχειρήσας καθέλκειν τὰς ναῦς ὡς ἀποπλευσούμενος οἴκαδε, ἀλλὰ πάνυ γενναίως ὀλιγωρῶν τοῦ τάληθῆ λέγειν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὃ Ἰππία, καὶ ἐξ ἀρχῆς σε ἠρόμην ἀπορῶν ὀπότερος τούτοις τοῖν ἀνδροῖν ἀμείνων [e] πεποιήται τῷ ποιητῇ, καὶ ἠγούμενος ἀμφοτέρω ἀρίστῳ εἶναι καὶ δύσκριτον ὀπότερος ἀμείνων εἶη καὶ περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς· ἀμφοτέρω γὰρ καὶ κατὰ τοῦτο παραπλησίω ἐστόν.

{Ἰππίας} Οὐ γὰρ καλῶς σκοπεῖς, ὃ Σώκρατες. ἃ μὲν γὰρ ὁ Ἀχιλλεὺς ψεύδεται, οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς φαίνεται ψευδόμενος ἀλλ' ἄκων, διὰ τὴν συμφορὰν τὴν τοῦ στρατοπέδου ἀναγκασθεὶς καταμεῖναι καὶ βοηθῆσαι· ἃ δὲ ὁ Ὀδυσσεύς, ἐκὼν τε καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς.

{Σωκράτης} Ἐξαπατᾷς με, ὃ φίλτατε Ἰππία, καὶ αὐτὸς τὸν Ὀδυσσεά μιμηῖ.

[371.a]

{Ἰππίας} Οὐδαμῶς, ὃ Σώκρατες· λέγεις δὴ τί καὶ πρὸς τί;

{Σωκράτης} Ὅτι οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς φησὶ τὸν Ἀχιλλεὺς ψεύδεσθαι, ὅς ἦν οὕτω γόης καὶ ἐπίβουλος πρὸς τῇ ἀλαζονείᾳ, ὡς πεποιήκεν Ὀμηρος, ὥστε καὶ τοῦ Ὀδυσσεῶς τοσοῦτον φαίνεται φρονεῖν πλέον πρὸς τὸ ῥαδίως λανθάνειν αὐτὸν ἀλαζονεύμενος, ὥστε ἐναντίον αὐτοῦ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐτόλμα ἐναντία λέγειν καὶ ἐλάνθανεν τὸν Ὀδυσσεά· οὐδὲν γοῦν φαίνεται εἰπὼν πρὸς αὐτὸν ὡς αἰσθανόμενος αὐτοῦ ψευδομένου [b] ὁ Ὀδυσσεύς.

{Ἰππίας} Ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὃ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Οὐκ οἶσθα ὅτι λέγων ὕστερον ἢ ὡς πρὸς τὸν Ὀδυσσεά ἔφη ἅμα τῇ ἠοῖ ἀποπλευσεῖσθαι, πρὸς τὸν Αἴαντα οὐκ αὖ φησιν ἀποπλευσεῖσθαι, ἀλλὰ ἄλλα λέγει;

{Ἰππίας} Ποῦ δὴ;

{Σωκράτης} Ἐν οἷς λέγει –

οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος, [c]
πρὶν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἔκτορα δῖον,
Μυρμιδόνων ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθαι
κτείνοντ' Ἀργείους, κατὰ τε φλέξει πυρὶ νῆας·
ἀμφὶ δέ μιν τῇ μῆ κλισίῃ καὶ νηὶ μελαίνῃ
Ἔκτορα καὶ μεμαῶτα μάχης στήσεσθαι οἴω.

σὺ δὲ οὖν, ὃ Ἰππία, πότερον οὕτως ἐπιλήσμονα οἶε εἶναι [d] τὸν τῆς Θέτιδος τε καὶ ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου Χείρωνος πεπαιδευμένον, ὥστε ὀλίγον πρότερον λαιδοροῦντα τοὺς ἀλαζόνας τῇ ἐσχάτῃ λαιδορίᾳ αὐτὸν παραχρῆμα πρὸς μὲν τὸν Ὀδυσσεά φάναι ἀποπλευσεῖσθαι, πρὸς δὲ τὸν Αἴαντα μενεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπιβουλεύοντά τε καὶ ἠγούμενον ἀρχαῖον εἶναι τὸν Ὀδυσσεά καὶ αὐτοῦ αὐτῷ τούτῳ τῷ τεχνάζειν τε καὶ ψεύδεσθαι περιέσεσθαι;

{Ἰππίας} Οὐκ οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ὃ Σώκρατες· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ [e] ταῦτα ὑπὸ εὐνοίας ἀναπεισθεὶς πρὸς τὸν Αἴαντα ἄλλα εἶπεν ἢ πρὸς τὸν Ὀδυσσεά· ὁ δὲ Ὀδυσσεύς ἃ τε ἀληθῆ λέγει, ἐπιβουλεύσας ἀεὶ λέγει, καὶ ὅσα ψεύδεται, ὡσαύτως.

{Σωκράτης} Ἀμείνων ἄρ' ἐστίν, ὡς ἔοικεν, ὁ Ὀδυσσεύς Ἀχιλλεῶς.

{Ἰππίας} Ἦκιστά γε δήπου, ὃ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Τί δέ; οὐκ ἄρτι ἐφάνησαν οἱ ἐκόντες ψευδόμενοι βελτίους ἢ οἱ ἄκοντες;

{Ἰππίας} Καὶ πῶς ἂν, ὦ Σώκρατες, οἱ ἐκόντες ἀδικοῦντες καὶ [372.a] ἐκόντες ἐπιβουλεύσαντες καὶ κακὰ ἐργασάμενοι βελτίους ἂν εἶεν τῶν ἀκόντων, οἷς πολλὴ δοκεῖ συγγνώμη εἶναι, ἐὰν μὴ εἰδῶς τις ἀδικήσῃ ἢ ψεύσῃται ἢ ἄλλο τι κακὸν ποιήσῃ; καὶ οἱ νόμοι δήπου πολὺ χαλεπώτεροί εἰσι τοῖς ἐκοῦσι κακὰ ἐργαζομένοις καὶ ψευδομένοις ἢ τοῖς ἄκουσιν.

{Σωκράτης} Ὅρα, ὦ Ἰππία, ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, λέγων ὡς [b] λιπαρῆς εἰμι πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῶν σοφῶν; καὶ κινδυνεύω ἐν μόνον ἔχειν τοῦτο ἀγαθόν, τᾶλλα ἔχων πάνυ φαῦλα· τῶν μὲν γὰρ πραγμάτων ἢ ἔχει ἔσφαλμαι, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπῃ ἐστί. τεκμήριον δέ μοι τούτου ἰκανόν, ὅτι ἐπειδὴν συγγένωμά τῳ ὑμῶν τῶν εὐδοκιμούντων ἐπὶ σοφίᾳ καὶ οἷς οἱ Ἕλληνες πάντες μάρτυρές εἰσι τῆς σοφίας, φαίνομαι οὐδὲν εἰδῶς· οὐδὲν γὰρ μοι δοκεῖ τῶν αὐτῶν καὶ ὑμῖν, ὡς ἔπος [c] εἶπεῖν. καίτοι τί μεῖζον ἀμαθίας τεκμήριον ἢ ἐπειδὴν τις σοφοῖς ἀνδράσι διαφέρηται; ἐν δὲ τοῦτο θαυμάσιον ἔχω ἀγαθόν, ὃ με σώζει· οὐ γὰρ αἰσχύνομαι μανθάνων, ἀλλὰ πυνθάνομαι καὶ ἐρωτῶ καὶ χάριν πολλὴν ἔχω τῷ ἀποκρινομένῳ, καὶ οὐδένα πώποτε ἀπεστέρησα χάριτος. οὐ γὰρ πώποτε ἔξαρνος ἐγενόμην μαθῶν τι, ἐμαυτοῦ ποιούμενος τὸ μάθημα εἶναι ὡς εὐρημα· ἀλλ' ἐγκωμιάζω τὸν διδάξαντά με ὡς σοφὸν ὄντα, ἀποφαίνων ἃ ἔμαθον παρ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ [d] νῦν ἂ σὺ λέγεις οὐχ ὁμολογῶ σοι, ἀλλὰ διαφέρομαι πάνυ σφόδρα· καὶ τοῦτ' εὖ οἶδα ὅτι δι' ἐμὲ γίνεταί, ὅτι τοιοῦτός εἰμι οἷόσπερ εἰμί, ἵνα μηδὲν ἐμαυτὸν μεῖζον εἶπω. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται, ὦ Ἰππία, πᾶν τούναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις· οἱ βλάπτοντες τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀδικοῦντες καὶ ψευδόμενοι καὶ ἐξαπατῶντες καὶ ἀμαρτάνοντες ἐκόντες ἀλλὰ μὴ ἄκοντες, βελτίους εἶναι ἢ οἱ ἄκοντες. ἐνίστε μέντοι καὶ τούναντίον δοκεῖ μοι τούτων καὶ πλανῶμαι περὶ ταῦτα, δῆλον ὅτι διὰ [e] τὸ μὴ εἰδέναί· νυνὶ δὲ ἐν τῷ παρόντι μοι ὡσπερ κατηβολὴ περιελήλυθεν, καὶ δοκοῦσί μοι οἱ ἐκόντες ἐξαμαρτάνοντες περὶ τι βελτίους εἶναι τῶν ἀκόντων. αἰτιῶμαι δὲ τοῦ νῦν παρόντος παθήματος τοὺς ἔμπροσθεν λόγους αἰτίους εἶναι, ὥστε φαίνεσθαι νῦν ἐν τῷ παρόντι τοὺς ἄκοντας τούτων ἕκαστα ποιούντας πονηροτέρους ἢ τοὺς ἐκόντας. σὺ οὖν χάρισαι καὶ μὴ φθονήσῃς ἰάσασθαι τὴν ψυχὴν μου· πολὺ [373.a] γὰρ τοι μεῖζον με ἀγαθὸν ἐργάσῃ ἀμαθίας παύσας τὴν ψυχὴν ἢ νόσου τὸ σῶμα. μακρὸν μὲν οὖν λόγον εἰ θέλεις λέγειν, προλέγω σοι ὅτι οὐκ ἂν με ἰάσαιο – οὐ γὰρ ἂν ἀκολουθήσαιμι – ὡσπερ δὲ ἄρτι εἰ θέλεις μοι ἀποκρίνεσθαι, πάνυ ὀνήσεις, οἷμαι δὲ οὐδ' αὐτὸν σὲ βλαβήσεσθαι. δικαίως δ' ἂν καὶ σὲ παρακαλοῖην, ὦ παῖ Ἀημάντου· σὺ γὰρ με ἐπῆρας Ἰππία διαλέγεσθαι, καὶ νῦν, ἐὰν μὴ μοι ἐθέλῃ Ἰππίας ἀποκρίνεσθαι, δέου αὐτοῦ ὑπὲρ ἐμοῦ.

{Εὐδίκος} Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, οἷμαι οὐδὲν δεήσεισθαι Ἰππίαν [b] τῆς ἡμετέρας δεήσεως· οὐ γὰρ τοιαῦτα αὐτῷ ἐστί τὰ προειρημένα, ἀλλ' ὅτι οὐδενὸς ἂν φύγοι ἀνδρὸς ἐρώτησιν. ἢ γάρ, ὦ Ἰππία; οὐ ταῦτα ἦν ἃ ἔλεγες;

{Ἰππίας} Ἔγωγε· ἀλλὰ Σωκράτης, ὦ Εὐδিকে, ἀεὶ ταραττεῖ ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἔοικεν ὡσπερ κακουργοῦντι.

{Σωκράτης} Ὡ βέλτιστε Ἰππία, οὐτι ἐκὼν γε ταῦτα ἐγὼ ποιῶ – σοφὸς γὰρ ἂν ἦ καὶ δεινὸς κατὰ τὸν σὸν λόγον – ἀλλὰ ἄκων, ὥστε μοι συγγνώμην ἔχε· φῆς γὰρ αὖ δεῖν, ὅς ἂν κακουργῆ ἄκων, συγγνώμην ἔχειν. [c]

{Εὐδίκος} Καὶ μηδαμῶς γε, ὦ Ἰππία, ἄλλως ποίει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν ἔνεκα καὶ τῶν προειρημένων σοι λόγων ἀποκρίνου ἂν σε ἐρωτᾷ Σωκράτης.

{Ἰππίας} Ἄλλ' ἀποκρινοῦμαι, σοῦ γε δεομένου. ἀλλ' ἐρώτα ὅτι βούλει.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν σφόδρα γε ἐπιθυμῶ, ὦ Ἰππία, διασκέψασθαι τὸ νυνδὴ λεγόμενον, πότεροί ποτε ἀμείνους, οἱ ἐκόντες ἢ οἱ ἄκοντες ἀμαρτάνοντες. οἴμαι οὖν ἐπὶ τὴν σκέψιν ὀρθότατ' ἂν ᾧδε ἐλθεῖν. ἀλλ' ἀπόκριναί· καλεῖς τινα δρομέα ἀγαθόν; [d]

{Ἰππίας} Ἔγωγε.

{Σωκράτης} Καὶ κακόν;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἀγαθὸς μὲν ὁ εὖ θέων, κακὸς δὲ ὁ κακῶς;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὁ βραδέως θέων κακῶς θεῖ, ὁ δὲ ταχέως εὖ;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Ἐν δρόμῳ μὲν ἄρα καὶ τῷ θεῖν τάχος μὲν ἀγαθόν, βραδυτῆς δὲ κακόν;

{Ἰππίας} Ἀλλὰ τί μέλλει;

{Σωκράτης} Πότερος οὖν ἀμείνων δρομεύς, ὁ ἐκὼν βραδέως θέων ἢ ὁ ἄκων;

{Ἰππίας} Ὁ ἐκὼν.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν οὐ ποιεῖν τί ἐστὶ τὸ θεῖν;

{Ἰππίας} Ποιεῖν μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Εἰ δὲ ποιεῖν, οὐ καὶ ἐργάζεσθαι [e] τι;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Ὁ κακῶς ἄρα θέων κακὸν καὶ αἰσχρὸν ἐν δρόμῳ τοῦτο ἐργάζεται;

{Ἰππίας} Κακόν· πῶς γὰρ οὐ;

{Σωκράτης} Κακῶς δὲ θεῖ ὁ βραδέως θέων;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀγαθὸς δρομεύς ἐκὼν τὸ κακὸν τοῦτο ἐργάζεται καὶ τὸ αἰσχρὸν, ὁ δὲ κακὸς ἄκων;

{Ἰππίας} Ἔοικέν γε.

{Σωκράτης} Ἐν δρόμῳ μὲν ἄρα πονηρότερος ὁ ἄκων κακὰ ἐργαζόμενος ἢ ὁ ἐκὼν;

[374.a]

{Ἰππίας} Ἐν δρόμῳ γε.

{Σωκράτης} Τί δ' ἐν πάλλῃ; πότερος παλαιστῆς ἀμείνων, ὁ ἐκὼν πίπτων ἢ ὁ ἄκων;

{Ἰππίας} Ὁ ἐκὼν, ὡς ἔοικεν.

{Σωκράτης} Πονηρότερον δὲ καὶ αἴσχιον ἐν πάλῃ τὸ πίπτειν ἢ τὸ καταβάλλειν;

{Ἰππίας} Τὸ πίπτειν.

{Σωκράτης} Καὶ ἐν πάλῃ ἄρα ὁ ἐκὼν τὰ πονηρὰ καὶ αἰσχρὰ ἐργαζόμενος βελτίων παλαιστής ἢ ὁ ἄκων.

{Ἰππίας} Ὅμοιον.

{Σωκράτης} Τί δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ πάσῃ τῇ τοῦ σώματος χρεῖα; οὐχ ὁ βελτίων τὸ σῶμα δύναται ἀμφοτέρωθεν ἐργάζεσθαι, καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ τὰ [b] ἀσθενῆ, καὶ τὰ αἰσχρὰ καὶ τὰ καλὰ· ὥστε ὅταν κατὰ τὸ σῶμα πονηρὰ ἐργάζεται, ἐκὼν ἐργάζεται ὁ βελτίων τὸ σῶμα, ὁ δὲ πονηρότερος ἄκων;

{Ἰππίας} Ὅμοιον καὶ τὰ κατὰ τὴν ἰσχὺν οὕτως ἔχειν.

{Σωκράτης} Τί δὲ κατ' εὐσχημοσύνην, ὧ Ἰππία; οὐ τοῦ βελτίονος σώματός ἐστιν ἐκόντος τὰ αἰσχρὰ καὶ πονηρὰ σχήματα σχηματίζειν, τοῦ δὲ πονηροτέρου ἄκοντος; ἢ πῶς σοι δοκεῖ;

{Ἰππίας} Οὕτως.

{Σωκράτης} Καὶ ἀσχημοσύνη ἄρα ἢ μὲν ἐκούσιος [c] πρὸς ἀρετῆς ἐστίν, ἢ δὲ ἀκούσιος πρὸς πονηρίας σώματος.

{Ἰππίας} Φαίνεται.

{Σωκράτης} Τί δὲ φωνῆς περὶ λέγεις; ποτέραν φῆς εἶναι βελτίω, τὴν ἐκουσίως ἀπάδουσιν ἢ τὴν ἀκούσιως;

{Ἰππίας} Τὴν ἐκουσίως.

{Σωκράτης} Μοχθηροτέραν δὲ τὴν ἀκούσιως;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Δέξαι δ' ἂν πότερον τάγαθὰ κεκτηῖσθαι ἢ τὰ κακά;

{Ἰππίας} Τάγαθὰ.

{Σωκράτης} Πότερον οὖν ἂν δέξαι πόδας κεκτηῖσθαι ἐκουσίως χωλαίνοντας ἢ ἀκούσιως; – [d]

{Ἰππίας} Ἐκουσίως.

{Σωκράτης} Χωλεῖα δὲ ποδῶν οὐχὶ πονηρία καὶ ἀσχημοσύνη ἐστίν;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Τί δέ; ἀμβλυωπία οὐ πονηρία ὀφθαλμῶν;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Ποτέρους οὖν ἂν βούλοιο ὀφθαλμοὺς κεκτηῖσθαι καὶ ποτέροις συνεῖναι; οἷς ἐκὼν ἂν τις ἀμβλυώττοι καὶ παρορώη ἢ οἷς ἄκων;

{Ἰππίας} Οἷς ἐκὼν.

{Σωκράτης} Βελτίω ἄρα ἦγησαι τῶν σαυτοῦ τὰ ἐκουσίως πονηρὰ ἐργαζόμενα ἢ τὰ ἀκούσιως;

{Ἰππίας} Τὰ γοῦν τοιαῦτα.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν πάντα, οἶον καὶ ὄττα καὶ ῥίνας καὶ στόμα καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις, εἷς λόγος συνέχει, τὰς μὲν ἀκόντως [e] κακὰ ἐργαζομένας ἀκτήτους εἶναι ὡς πονηρὰς οὔσας, τὰς δὲ ἐκουσίως κτητὰς ὡς ἀγαθὰς οὔσας.

{Ἰππίας} Ἔμοιγε δοκεῖ.

{Σωκράτης} Τί δέ; ὀργάνων ποτέρων βελτίων ἢ κοινωνία, οἷς ἐκὼν τις κακὰ ἐργάζεται ἢ οἷς ἄκων; οἶον πηδάλιον ᾧ ἄκων κακῶς τις κυβερνήσει βέλτιον ἢ ᾧ ἐκὼν;

{Ἰππίας} Ἦναι ἐκὼν.

{Σωκράτης} Οὐ καὶ τόξον ὡσαύτως καὶ λύρα καὶ αὐλοὶ καὶ τᾶλλα σύμπαντα;

[375.a]

{Ἰππίας} Ἀληθῆ λέγεις.

{Σωκράτης} Τί δέ; ψυχὴν κεκτηῖσθαι ἵππου, ἢ ἐκὼν τις κακῶς ἵππεύσει, ἄμεινον ἢ ἢ ἄκων;

{Ἰππίας} Ἦναι ἐκὼν.

{Σωκράτης} Ἀμείνων ἄρα ἐστίν.

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Τῇ ἀμείνονι ἄρα ψυχῇ ἵππου τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα ταύτης τὰ πονηρὰ ἐκουσίως ἂν ποιοῖ, τῇ δὲ τῆς πονηρᾶς ἀκουσίως;

{Ἰππίας} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ κυνὸς καὶ τῶν ἄλλων ζώων πάντων;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Τί δὲ δὴ; ἀνθρώπου ψυχὴν ἐκτεῖσθαι τοξότου ἄμεινόν ἐστιν, ἥτις ἐκουσίως ἀμαρτάνει [b] τοῦ σκοποῦ, ἢ ἥτις ἀκουσίως;

{Ἰππίας} Ἦτις ἐκουσίως.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ αὕτη ἀμείνων εἰς τοξικὴν ἐστίν;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Καὶ ψυχὴ ἄρα ἀκουσίως ἀμαρτάνουσα πονηροτέρα ἢ ἐκουσίως;

{Ἰππίας} Ἐν τοξικῇ γε.

{Σωκράτης} Τί δ' ἐν ἰατρικῇ; οὐχὶ ἢ ἐκοῦσα κακὰ ἐργαζομένη περὶ τὰ σώματα ἰατρικωτέρα;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Ἀμείνων ἄρα αὕτη ἐν ταύτῃ τῇ τέχνῃ τῆς μὴ ἰατρικῆς.

{Ἰππίας} Ἀμείνων.

{Σωκράτης} Τί δέ; ἢ κιθαριστικωτέρα καὶ αὐλητικωτέρα καὶ τᾶλλα πάντα τὰ κατὰ τὰς τέχνας [c] τε καὶ τὰς ἐπιστήμας, οὐχὶ ἢ ἀμείνων ἐκοῦσα τὰ κακὰ ἐργάζεται καὶ τὰ αἰσχρὰ καὶ ἐξαμαρτάνει, ἢ δὲ πονηροτέρα ἄκουσα;

{Ἰππίας} Φαίνεται.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν που τὰς γε τῶν δούλων ψυχὰς κεκτῆσθαι δεξαίμεθ' ἂν μᾶλλον τὰς ἐκουσίως ἢ τὰς ἀκουσίως ἀμαρτανούσας τε καὶ κακουργούσας, ὡς ἀμείνους οὐσας εἰς ταῦτα.

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Τί δέ; τὴν ἡμετέραν αὐτῶν οὐ βουλοίμεθ' ἂν ὡς βελτίστην ἐκτῆσθαι; – [d]

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν βελτίων ἔσται, ἐὰν ἐκοῦσα κακουργῇ τε καὶ ἐξαμαρτάνῃ, ἢ ἐὰν ἄκουσα;

{Ἰππίας} Δεινὸν μεντὰν εἶη, ὃ Σώκρατες, εἰ οἱ ἐκόντες ἀδικοῦντες βελτίους ἔσονται ἢ οἱ ἄκοντες.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν φαίνονται γε ἐκ τῶν εἰρημένων.

{Ἰππίας} Οὐκουν ἔμοιγε.

{Σωκράτης} Ἐγὼ δ' ὦμην, ὃ Ἰππία, καὶ σοὶ φανῆναι. πάλιν δ' ἀπόκριναι· ἢ δικαιοσύνη οὐχὶ ἢ δύναμις τίς ἐστὶν ἢ ἐπιστήμη ἢ ἀμφοτέρα; ἢ οὐκ ἀνάγκη ἔν γε τι τούτων εἶναι τὴν [e] δικαιοσύνην;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν εἰ μὲν δύναμις ἐστὶ τῆς ψυχῆς ἢ δικαιοσύνη, ἢ δυνατωτέρα ψυχὴ δικαιοτέρα ἐστί; βελτίων γάρ που ἡμῖν ἐφάνη, ὃ ἄριστε, ἢ τοιαύτη.

{Ἰππίας} Ἐφάνη γάρ.

{Σωκράτης} Τί δ' εἰ ἐπιστήμη; οὐχ ἢ σοφωτέρα ψυχὴ δικαιοτέρα, ἢ δὲ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Τί δ' εἰ ἀμφοτέρα; οὐχ ἢ ἀμφοτέρας ἔχουσα, ἐπιστήμην καὶ δύναμιν, δικαιοτέρα, ἢ δ' ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα; οὐχ οὕτως ἀνάγκη ἔχειν;

{Ἰππίας} Φαίνεται.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἢ δυνατωτέρα καὶ σοφωτέρα αὕτη ἀμείνων οὐσα ἐφάνη καὶ ἀμφοτέρα μᾶλλον δυναμένη ποιεῖν, καὶ τὰ [376] καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ, περὶ πᾶσαν ἐργασίαν;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Ὅταν ἄρα τὰ αἰσχρὰ ἐργάζεται, ἐκοῦσα ἐργάζεται διὰ δύναμιν καὶ τέχνην· ταῦτα δὲ δικαιοσύνης φαίνεται, ἥτοι ἀμφοτέρα ἢ τὸ ἕτερον.

{Ἰππίας} Ὅμοιον.

{Σωκράτης} Καὶ τὸ μὲν γε ἀδικεῖν κακὰ ποιεῖν ἐστὶν, τὸ δὲ μὴ ἀδικεῖν καλά.

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἢ δυνατωτέρα καὶ ἀμείνων ψυχὴ, ὅταν περ ἀδικῇ, ἐκοῦσα ἀδικήσῃ, ἢ δὲ πονηρὰ ἄκουσα;

{Ἰππίας} Φαίνεται. [b]

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὁ τὴν ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχων, κακὸς δὲ ὁ τὴν κακὴν;

{Ἰππίας} Ναί.

{Σωκράτης} Ἀγαθοῦ μὲν ἄρα ἀνδρὸς ἐστὶν ἐκόντα ἀδικεῖν, κακοῦ δὲ ἄκοντα, εἴπερ ὁ ἀγαθὸς ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχει.

{Ἰππίας} Ἀλλὰ μὴν ἔχει γε.

{Σωκράτης} Ὁ ἄρα ἐκὼν ἀμαρτάνων καὶ αἰσχρὰ καὶ ἄδικα ποιῶν, ὃ Ἰππία, εἴπερ τίς ἐστὶν οὗτος, οὐκ ἂν ἄλλος εἴη ἢ ὁ ἀγαθός.

{Ἰππίας} Οὐκ ἔχω ὅπως σοὶ συγχωρήσω, ὃ Σώκρατες, ταῦτα.

{Σωκράτης} Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ἐμοί, ὃ Ἰππία· ἀλλ' ἀναγκαῖον οὕτω [c] φαίνεσθαι νῦν γε ἡμῖν ἐκ τοῦ λόγου. ὅπερ μέντοι πάλαι ἔλεγον, ἐγὼ περὶ ταῦτα ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι καὶ οὐδέποτε ταῦτά μοι δοκεῖ. καὶ ἐμὲ μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν πλανᾶσθαι οὐδὲ ἄλλον ἰδιώτην· εἰ δὲ καὶ ὑμεῖς πλανήσεσθε οἱ σοφοί, τοῦτο ἤδη καὶ ἡμῖν δεινὸν εἰ μὴδὲ παρ' ὑμᾶς ἀφικόμενοι παυσόμεθα τῆς πλάνης.